

Кафедра української мови і літератури та методик їх навчання

Силабус навчальної дисципліни

Динамічні процеси в мовній структурі – 4 кредити ЄКТС

Викладач: Поляк Ірина Павлівна – кандидат філологічних наук, старший викладач

Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	<i>Динамічні процеси в мовній структурі</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Шифр навчальної дисципліни	<i>ВД</i>
Прізвище, ім'я, по батькові викладача	<i>Поляк Ірина Павлівна</i>
Науковий ступінь	<i>Кандидат філологічних наук</i>
Вчене звання	<i>Старший викладач</i>
Посада викладача	<i>Старший викладач кафедри української мови і літератури та методик їх навчання</i>
Електронна адреса кафедри	<i>kufsd@ukr.net</i>
Контактний телефон викладача	<i>0976426943</i>
Профайл викладача	<i>kogpa.edu.ua/images/main_dir/kaf_ukr_susp/sklad/info/polyak/pdf</i>
E-mail викладача	<i>kovalukjrin2@gmail.com</i>
Розклад консультацій	<i>Очні консультації; платформа Zoom</i>
Час проведення	<i>Четвер; 14:00 – 16:00</i>
Місце проведення	<i>Аудиторія №15</i>

ПРЕРЕКВІЗИТИ	<i>Курс «Динамічні процеси в мовній структурі» тісно пов'язаний із такими дисциплінами: сучасна українська літературна мова, історія української мови, культура української мови, фонетика, Лексикологія, Морфологія, Синтаксис та ін.</i>
ПОСТРЕКВІЗИТИ	<i>Базові знання основних тенденцій розвитку української літературної мови.</i>

Анотація

«Динамічні процеси в мовній структурі» – освітній компонент, уведений у навчальні плани факультетів української філології вищих навчальних закладів. Активні процеси у розвитку лексики, семантики та словотвору української мови зумовлюють актуальність курсу, адже студенти формують уявлення про мову як динамічну систему, про закономірності мовних змін унаслідок дії певних факторів.

Мета: ознайомлення з динамічними процесами (зміни в лексичному складі мови, нові явища в словотворі, морфології та синтаксисі, інноваційні зсуви в стилях) в розвитку сучасної української літературної мови.

Завдання: оволодіння знаннями про зовнішні та внутрішні чинники розвитку мови кінця ХХ – початку ХХІ століття; формування практичних навичок аналізу сучасних мовних явищ.

Предмет: інноваційні явища сучасної української літературної мови на різних її рівнях.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати:**

- зовнішні та внутрішні причини змін у мові, темпи мовних змін;
- найважливіші закономірності розвитку української мови;
- основні види лексичних, морфологічних, синтаксичних, стилістичних змін;
- соціолінгвістичну ситуацію в сучасній Україні;
- основні поняття курсу «мовна норма», «закони розвитку мови» «варіантність»

тощо.

Студенти повинні **вміти:**

- визначати синхронні процеси в мові;
- встановлювати зв'язок з еволюцією української мови відповідно до мовних рівнів;
- аналізувати мовні тенденції та закономірності функціонування мови;
- використовувати набуті знання та навички для оптимальної мовної поведінки;
- вільно оперувати фаховою термінологією.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні тенденції розвитку мови

Тема 1-2. Динамічні процеси мовного розвитку (зовнішні та внутрішні причини).

Тема 3-4. Основні тенденції розвитку сучасної української мови.

Змістовий модуль 2. Активні інноваційні процеси в сучасній українській мові

Тема 5. Тенденції розвитку сучасного українського лексикону.

Тема 6. Сучасні тенденції в розвитку словотворення.

Тема 7. Нові тенденції в морфології української мови.

Тема 8. Нові явища в синтаксисі.

Тема 9. Інноваційні зсуви в стилях сучасної української мови.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання

На конкретних прикладах (сучасна література, ЗМІ) проілюструвати зміни (лексичних, морфологічних, синтаксичних) норм сучасної української літературної мови.

Методи навчання: лекція, бесіда, пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий, дослідницький, метод аналізу мови.

Методи контролю: написання відкритих і закритих тестів; перевірка завдань, що виносяться на самостійне опрацювання; перевірка ІНДЗ.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										ІНДЗ	Сума
Змістовий модуль №1 - 2									ІНДЗ		
Т 1-2	Т 3-4	МК 1	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	МК	ПТ	25	100
5	5	15	5	5	5	5	5	15	10		

Т1 ... Т9 – теми практичних занять; 5 – бал, який студент отримує за роботу на практичному занятті; М.К. – модульний контроль; П.Т. – підсумковий тест; ІНДЗ (індивідуальне навчально-дослідне завдання).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D		
60-66	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
31-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	

0-30	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література Основна

1. Нові тенденції розвитку української мови: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / уклад. О. В. Бабакова. Мелітополь: Вид-во МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2015. 96 с.
2. Ажнюк Б. Інновації в системі української мови та тенденції її розвитку. Освіта і управління. Київ: ЗАТ «ВІПОЛ». 2008. Т. 11. №2-3. С. 37-42.
3. Карпіловська Є. Зміни в структурі сучасної української мови та можливості їх моделювання. Українська мова. 2011. №2. С. 3-18.
4. Радчук В. Д. Мова в Україні: стан, функції, перспективи. Мовознавство. 2002. №2-3. С. 39-45.
5. Тараненко О. О. Українська мова і сучасна мовна ситуація в Україні. Мовознавство. 2001. №4. С. 3-19.

Додаткова

1. Азарова Л. Є. Українська мова. Складні вживання (найновіші рекомендації): навчал. Посіб. Вінниця:ВНТУ. 2010. 90 с.
2. Карпіловська Є. Тенденції розвитку сучасного українського лексикону. Українська мова. 2007. №4. С. 3-15.
3. Маленко О. О. Пуристичні тенденції в сучасній українській мові / Вивчаємо українську мову та літературу. 2008. №15. С. 2-3.
4. Стишов О. А. Динамічні процеси в лексико-семантичній системі та словотворі української мови кінця ХХ ст. (на матеріалі мови засобів масової інформації): дис. на здобуття наук. ступеня д-ра філол. наук. К. 2003. 597 с.
5. Чабаченко В. А. Норми словотворення і мовна експресія. Мовознавство. 1980. №2. С. 13-20.

Інтернет-ресурси

Лінгвістичний портал (<http://proling.com>)
Лінгур (<http://linguist.univ.kiev.ua>)
Нова Мова (<http://novamova.com.ua>)

Політикадисципліни.

Магістранти допускаються до підсумкового контролю за умови, якщо вони відвідували аудиторні заняття та ними виконано всі види завдань, передбачених робочою навчальною програмою курсу. Здобувачі заочної форми навчання, які не мають можливості відвідувати аудиторні заняття, можуть працювати дистанційно на платформі «ZOOM».

Працюючи дистанційно або ж при виконанні письмових практичних / тестових завдань, неприпустимим є порушення академічної доброчесності. Зокрема, усна відповідь повинна бути ґрунтовною та не містити перефразовування чужих висловлювань; цитуючи думки науковців, необхідно вказувати автора та джерело; практичні завдання повинні бути виконані самостійно тощо.